

PHILIPPICA XIII

mam redegerant prouinciae. ut decē aut plures mitterent legatos qui populorum illorū aut prouinciae statum ordinaret. popula publice priuatq; audiret: & q̄ concedenda eē iudicarent: ea cōcederēt: rata ea habiturum senatus se recipiebat: nunc sibi & collegis hoc non licere: aut permisum esse dicit Cī. sed ut audiāt dūratax Antonii postulata: & ad senatum resiciant. Quae cum agam in concilio: tū antonii postulata ad Antonium resicām. Distineri: differri. Hoc meum consilium. omnia ad senatum resicāndi:

Certe scio. &c. occurrit. obiectio: Sed quo nam mō: et si non timemus eos quoniā ne ipsi qdem tieri uolunt. Ad suā uim: uolentes

ut p̄ eorū potentia oīa decernamus & ut ip̄sis liber. Hæc quoq; esto tutus futurus sit accessus: non erit reditus tutus.

Vel dignitas: qua amissa haud magnope in uita superesse optasset Cicero.

Arci Antonii amici & fautores id egerat ī senatu: ut itegre de pace acturi ad Antonium legati mitterentur. Sed quoniā cōmenticia quædam dixisse: & insidiosa extrahere ipsam rē uoluisse: Sénatumq; in appara tu bellico tardiorē reddere: cōpti sunt: obtineri res non potuit. Cicerōe in primis dissuadēte & non modo in honestum: sed inutile uel potius periculo sum fore: si rursus legati mittātur proclamante. & quoniā M. Lepidus ad pacem horat & Antonium cum suis reconciliandū restituēdūq; patriæ sua debat: eius. Cī. frāgit auctoriatē & lenitētā ipugnat: Sextū Pompeium. C.N. filium magni senatus consulto laudādū cēser: quoniā suā reipu. operā pollicetur: & Mutinam pficiet paratissimū ostendat Antoniū lacerat: eius quasdam reictat lras: ad se ab Hircio cōsule missas & nefarios quosdā qui sectabantur: enumerat: multa diluit: in se ab Antonio dicta: cō in genere deliberatio oratio. Suadet. n. M. Lepido non esse assentiendū de Antonio restituendo. exhortidit autē p̄ timorem simulatæ pacis in quo fuit Cicero: pacē ipsam laudat. Sed illud intuendū dicit: possit ne cum omnibus pax esse & sit ne aliquod bellū: qđ expiādi purgandiq; gratia gerat: in quo bello ipsa pax nisi expiatū id fuerit cuius geritur ḡa: seruitus sit. Insidiosa: fraude in lecta & a agitata ab Antonii fautoribus: sub prætextu. n. pacis dolus latebat ut tantisper senatus donec de pace ageretur omnia pataret remissius: Antonius uero urget obſidionem.

Sylla. L. Sylla dictator

m

M.T.C.ī.M. Antōium Philippica. XIII.

N principiō huius bellī. P.C. quod cum īpiis ciuibus: sceleratisq; suscepimus: Timui ne conditio insidiosa pacis libertatis recipādæ studia restigueret. Dulce enī nomen est pacis: res uero ipsa cum iucūda tū: salutaris. Nā nec priuatos locos. nec publicas leges nec libertatis iura cara habere pōt. quē discordiæ. quē cædcs Ciuiū. quē bellū Ciuile delectat eūq; ex nūero hominū eiiciē, dū: ex finib⁹ hūanæ naturæ exterminandū puto. Itaq; siue Sylla

lecta & a agitata ab Antonii fautoribus: sub prætextu. n. pacis dolus latebat ut tantisper senatus donec de pace ageretur omnia pataret remissius: Antonius uero urget obſidionem.

Sylla. L. Sylla dictator

m

IN.M.ANTONIVM

Marius. C. Marius arpinas septies consul collegā expulit Cinnam de reuocandis ferre uolētē exilib⁹ & postea ipse Mariano & Cīnā suore perit: capite a Censorino absclito. Iterū: secūda clade postq̄ ex Asia uictor rediit: Alter Marius: iunior q. xxvii. ānorū consulatum inuasit: & p̄tī s̄ævitia similis armatus obſedit curiā: & int̄m̄cos trucidauit. Sed prænestē a Lucretio offella obſclus. Pontio Teleſino iugulandū se præbuit qđod Appianus tradit pluribus. Carbo: qui cinnanas & marianas partes fecutus est: uictus aut̄ cum in Lybiā atq̄ inde in Scīliā: & mox in Corsicū fugeret: compræhensus & ad Pompeium tractus: ante eius pedes pessuſ rem sensit: caput ad Sylla misum est. De proximo: bello ciuili Pompeiano: Victorem Iulium. Videndum: cōſide randū: quoniā cū oībus pax eē nō pōt & bellum aliquod expiabile gerit: quod necessariū ē: & quasi expiandi grā. tollendi q̄ illos cum quibus pacē agere nō possumus. In quo pacto pacis: si de pace agamus & pacem amur: ut p̄tī bello antōta no cum quo pax oīno haberi non potest. Lex seruitutis: iugum sibi seruitutis imponere. Cum Scipione: de quo in ſcedenti philippica dictū. Cīna. L. Cor. Cīna consul cum pñtſlos leges ferret & de nouis ciutbus qui minus poſſide rete: per oēs tribus distibuen dis: & de exulibus Mario. s. & cōplicibus reuocādis: a Collega Octavio cū ſextribunis urbe pulsus est: abrogatūq; ei in perium. sed corruptum Appii Claudiū exercitum in potesta- tem redigit: bellum urbi intulit: vocatis sd pileum seruis: ad uersarios uicit. Octauium iter fecit: iterū & tertio ſe consulem fecit: lapidibus tādē ob crudeli tate ad exercitu obrui⁹ ē. Proximō: ciuili Pōpeiano. De ſūma grauitate. uidebat enim turpe ſibi & reſpu. minime honestū ē: qđ Cæſari cōceder postulabat at ille galliā & illirium cum duabus legionibus. Pompeius contra uolebat illū ut par erat: prluatum redire: & ſenatui parere. Hinc ſeuertas erat Pompeii: inde Cæſaris īperandi cupiditas Antonis: Marco: Lucio: Cato. hos oēs q sequūtur & cōmemorauit Ci. & cōmemoraturus infra eſt. Eutrapelum: hic proprium eſt: alias comem facetus significat. Eutrapelia at urbanitas eſt comitas: ſestuſ. Alaudæ: milites legionis alaudæ. Seminariu m: ex quibus iudices electi ſunt: eſt autem ſeminariū ſemen ipsum. Cæſaris: Iulii. Vrbi ipſi: quæ ab i pñl deſebitur. Latera tegentes alios. Satellites. Refixiſ: incidebantur enim in aēs: & affigebantur partet. Ouidius Nec uerba minantia fixo Aere ligaban.

PHILIPPICA XIII

omnium hostem iudicauistis: cum hoc quæ pax esse potest? Si esset externus hostis: tñ id ipsū uix talibus factis posset alio modo. Sed si maria: montes: regionum magnitudines interessent: odisses eum quem non uideres. Hi in oculis hærebūt & cum licebit in fauibus: quibus enim septis tam immanes beluas continebimus? At incert⁹ exitus belli ē: est omnino fortium uitorum. quales uos esse debetis: uirtute praestare tātū: ut possint fortunæ culpā non extimescere. Sed quoniā ab hoc ordine non fortitudo solum: uerum etiam sapientia postulat? quāq uix uidentur hæc posse leiungi: leiungam⁹ tamen fortitudo dīmicare iubet. Iustum odium incendit: ad cōfligēdū impellit: uocat ad periculum: qd sapientia: cautoribus uitetur cōsiliis imposterum prouidet: est omni ratione protectionis. Quid igitur censerit: parēdum est enim atq; id optimū iudicandum quod sit sapiētissime constitutum: si hoc præcipit: nequid uita estimē antiquius: ne decernā capit̄is periculo: fugiam oē discri men quærā ex ea etiam ne fuerit: cum id fecero: seruiēdū: si anuerit. Nego istam sapientiam: quis sit erudita: non audia: sin responderit: Tu uero ita uitam corpusq; seruato: ita fortunas: ita rem familiarē: ut hæc posteriora libertate ducas: atq; his uiti uelis: si liberare Rem publicam possis. ne p̄ his libertatē: sed p̄ libertate hæc proiiciās: tanquā pignora iniuriā. tum sapientiæ uocem audire uidear. eiq; ut deo paream. Itaq; si receptis illis possumus esse liberi: uincamus odium. paceq; potiamur. Sin ocium incolimib⁹ iis: si liber uiuīs iis incolimib⁹ nullus es se potest Letemur decertādi oblatam ē fortunam. Aut enim ilis iterfectis fruemur uictrice. P.R. aut oppressa: quod omen auertat Iuppiter: si nō spiritu: at uirtutis laude uiuemus. At. n. nos. M. Lepidus iterum Pontifex Maximus optie proximo ciuili bello de. R.P. meritus ad pacem adhortatur: Nullius apd me. P.C. auctoritas maior ē. q. M. Lepidi: uel propter ipsius uirtutē uel propter familiā dignitatem. Accedunt eodem multa priuata: magna eius ī me merita: ac mea quædam officia in ipsum maximum uero eius beneficium numero: q; hoc anio i. R.P. ē: quæ mihi uita mea semper fuit carior. Nam cum magnum Pompeium Clarissimum adolescētē p̄ statissimi uiri filium auctoritate adduxit ad pacē Rem pub. sine armis maxio ciuili bellī periculo liberauit: Tum me eius beneficio plusquam p̄ uirili parte obligatū puto. Itaq; ei & honores decreui: quos potui amplissimos ī qbus uos mihi estis assensi: nec unq de illo & sperare optie & loq destitū: magnis & multis pignoribus M. Lepidum Res pu. obligatum tenet: summa nobilitas ē: oīs honor: ei⁹ amplissimū sacerdotium. Plurima Vrbis ornamen ta: ipsius fratri: maiorumq; monumenta: probatissima uxoris optatissimi liberi: res familiaris cum ampla: tum casta a cruor

Virgilius: Fixit leges precio atq; refixit. Collegam: Dobellam. Id ipsum: pax scilicet esse. Eum: quicūq; esset qui talia fecisset: At incertus &c. oblectio cui occurrit dicas es ficiendum uirtute esse ut temeritatem fortitiae: & culpam nō extimescant: hoc est id agendū ut fortuna obesse non possit.

Vix uidentur hæc posse se iūgi: non. n. fortitudo quæ pars honesti est sine sapientia potest esse: neq; utrus ullus ex quatuor pōta sapientia ab esse: Quā uis sit erudita: quanuis eruditus respondeat. Sin rūderit: sic ut rūdere eū decet. Posteriora libertate: ut his libertatē anteponas. Pignora iniuriæ: obnoxia & subiecta iniuriæ.

Illis: antonio & comitibus.

Sin non spiritu. s. uiuem⁹: Iteg: secundo. Proximo ciui li bello: Pōpetano & Iclinans ad pacē & abhorrens a credulitate. Ad pacē. cū Antonio Familiam: lepidorū quæ erat honestissima. Nā cū magna hæc & prius sūt dicta. Plus q; pui. ac si dicat plusquam possit: & facultas polliceri qat. Summa nobilitas: familiæ. Oīs honos: p oīs honores cucurrit. Eius amplissimum sacerdotium: pontificatus maxim⁹

Vrbis ornamenta: quæ urbs cōtulit: ut ipsius &. L. lepidi fratris monumenta cēnt. Casta a cruento ciuili: ac si dicat ī corruptione & ex ciuili sanguine non confitata.

IN.M.ANTONIVM

Opinione: ut opinetur aliquid conducere reipu. quod re uera inutile & in honestū: putat pacē p̄futuram cum Anto nio: quae sine dāno & dedecor fieri nō potest. Nuper: Cæsa re trucidato: icū & armis agen dum non esse censuit: & Sex. Pompeium reuocādū. Statu am. quam Cicero suasit ponē dā. Quod nec L. Munio: nemini horum ē posita statua.

Qualē Pompeiū: Sextū re stitutum. In altero: Pōpeio.

In illis: Antonius. Fortuna ipsi: quae uoluit Cæsarem uincere. Eruit: a Cæsare sub hasta uenditam. Hanc mihi dissipationem deposco ut tam iniquo animo feramus. Al banū firmātū: in Albā & fir mano prædia & uillas. An se res: propter Anserem poetam M. Antonii hoc dictum: q̄ laudes eius describēbat: cui i Faler no agrum Antonius donau erat. At is nō reddet: Demetri um: intelligit: qui Pompei ser uus fuit: sic ab eo dilectus īmo dice: ut maiores pene domino ciuitas possederit: de cuius ī solentia nōnulla Plutar. Pompeio trucidato mūeribus Cæsarē placauit: & iter eius liber tos nūuerari obtinuit. Quasi thesaurū draco: dicunt a poe tis thesauris incubare dracōes ut malis hesperidum & aureo uelleri. est. n. aīal oculatissimū & uigilātissimū. Illud septies milies: de quo supra. Eum: Sextū. Quod a patre accepit: a Pōpeio Cicero ī augur collegiū, ē cooptat⁹: ut aliis ī locis gloriae. & nunc se filio: Pōpeii qđ pater eius præstiterat red diturū dicit. Cooptari autē p̄ prie dicunt: q̄ sacerdotū nume ro & collegio īseruntur Anto nium: qui ad Pōpeii locum a Cæsare est cooptatus.

cūlī nemo ab eo cūis uiolatus: multi beneficio & misericordia liberati. Talis igitur uir & cūis opiniōe labi pōt: uolūtate a R. P. dissidere nullo pacto potest. Pacē uult. M. Lepidus: præclare: si talem pōt efficere qualem nuper effecit: qua pace: cum Cn. Pōpeii filium. R. P. aspiceret: suoq; līnu cōplexuq; recipet neq; solū illum: sed cum illo se ip̄lam lībi restitutam putauit. Hæc cā fuit cur decerneretis statuā ī rostris cum ī scriptōne p̄ clara: Cur absenti triūphū: quamq; n. magnas res bellicas ges serat: & triumpho dignas: nō erat tñ ei tribuendum: quod nec L. Mumio nec Emylano Scipioni: ne superior Africano. nec Mario: nec Pompeio: qui maiora bella gesserunt. Sed quod si lentio bellum cūile cōfecerat: primū ut licuit honores ī eū ma xios cōtulisti: existimas ne igitur. M. Lepide qualem pompe iūm. R. P. hītura sit cūuem: tales futuros Antonios: ī altero pu dor: grauitas: moderatio: itegritas: ī illis & cum hos compello prætero illius cō grege latrociniū nemiem: libidies: scelera ad oē faciūs īmanis audacia. Deinde obsecro uos. P. C. qs hoc ue strum nō uidet: qđ fortuna ipsa quae dī cæca uidit: faluis. n. ac tis Cæsarīs quae cōcordiæ cā defendimus: Pōpeio sua domus patebit: camq; nō mīoris q̄ emit Antōius: redimet. Redimet ī quā. C. Pōpei domum filius. Orem acerbam: sed hæc satīs diu multūq; defleta sunt: decreuistis tātā pecuniā Pompeio: quam tam ex bōis patris ī prædæ dissipatōem īnīmīc⁹ uictor redēgit. Sed hāc mihi dissipationem pro paterna necessitudine & cō iunctōne deposco: redimet hortos: ædes: urbana quædā quæ possidet Antonius. Nam argētum: uestē: supellecīlē uniuersi amittet æquo aio. quae ille beluo. illa discipauit Albanum. Firmanum Dolobella recuperabit. etiā ab Antonio Thusculum. Hīq; q̄ nunc Mutinam oppugnam. D. Brutum obsidet De Falerno Ansres depellantur. Sunt alii plures fortasse. sed mea memoria dilabuntur. Ego ēt eos dico. q̄ hostiū numero n̄ sunt: Pōpeianas possessiones quanti emerit filio reddituros. Satīs ī considerati fuit ne dicam audacis rem uel ullam ex illis at tigere: retiere uero q̄ poterit clarissimo dñō restituto: An is nō reddet q̄ domini patrimōium cīcumplexus: quasi thesaurum draco. Pōpeii seruus libertus Cælaris. agri Lucani possessiones occupauit atq; illud septies milies quod adolescenti. P. C. spō pondistis. Ita describīte. uideatur a uobis. Cn. pōpeii filius ī patrimonio suo collocatus. Hæc Senatus: Reliqua. p. R. ī ea fa milia: qua uidit amplissimam prosequetur. In primis paternū auguratus locum: ī quo ego eum. ut quod a patre accepi: filio reddam: mea nominatōe cooptabo: utrum igitur augnrem Iouis Optimī Maximī cuius īterprætes īternunciūq; cōstituti sumus: utrum p. R. libētius sanctet Pompeium; an Antoniūm. Mihī qđem numine deorum īmortalium uidetur hoc fortu-

PHILIPPICA XIII

na uoluisse; ut actis Cæsaris firmis; ac ratis. Cn. Pompeii filius posset & dignitatem & fortunas patrias recuperare; ac ne illud quidem silentio. P.C. prætermittendum puto. quod clarissimi viri legati. L.Paulus. Q.Thermus. C.Fannius; quoru habe tis cognitam uolunratem i.R.P. eamq; perpetuam atq; cōstā tem. nunciant se pompeii cōueniendi cā diuertisse Massiliā: eū q; cognouisse paratissimo animo; ut cū suis copiis iret ad Mutinam; an ueretur ne ueteranorū animos offendet. Est uero eius patris filius: qui sapienter faciebat non minus multa: q; foriter. Itaq; intelligitis: & animum ei psto fuisse; nec consiliū defuisse. Atq; etiam hoc. M.lepido puidendum est: neqt arrogantius: q; mores eius ferunt facere uideatur. Si enim nos exercitu terret: non meminit illū exercitum Senatus. P.q. R.o. atq; uniuersit. R.P.eē: nō suum. At uti potest pro suo. Quid tum? omnia ne viris bonis quae facere possunt; facienda sunt: etiam si turpia: si pniciosa erunt: si facere omnino nō licebit? Quid autem turpius: aut scelius: aut qd' misus deceat: q; cōtra Senatum: contra ciues: cōtra patriam exercitum ducere? Quid uero magis uitupādum: q; id facef quod non liceat? Licet autem nemini cōtra patriam ducere exercitum. Siquidem licere id dīcī mus: quod legibus: quod mōrē istitutisq; concedit. Neq; enim quicq; porest: id ei licet. nec si non obstatur: propterea etiam pmittitur. Tibi enim exercitum Lepide tāq; maioribus tuis patria p se dedit. Hoc tu arcebīs hostem: fines Impii propagabis: Senatu. P.q. R. parebis. Si quam ad alia rē te forte traduxerit: hæc si cogitasses. M.lepide. M.lepidi Pontificis maximi fueris pronepos: Sín hominib; tantum licere iudicas: quātū possunt. uide ne alienis exemplis hisq; recentibus uti: q; antiq; & domesticis malle uideare. Q uod si auctoritatem iterponis: sine armis: magis qdem laudo. Sed uide ne hoc ipsum non sit ncessus. Q nānqā. n. ē tāta i te auctoritas: quāta debet i homine nobilissimo: tamē Senatus ipē nō se cōtēnit. Nec uero fuit unq; grauior: constantior: fortior. Incensi omnes rapimur ad libertatem recipādā. Nō pōtullius auctoritate tantus Senatus P.q. R. ardor extīgi: odimus: irati pugnamus: extorqueri de manib; arma nō possunt: receptui signum aut reuocatōem a bello audire non possumus: speramus optia: pati uel difficillima malumus q; seruire. Cæsar confecit iuictum exercitū: duo fortissimi Cōsules assunt cū copiis. L.Placi Conf. desig. Varia & magna auxilia non desunt: de. D. Brutū salute certatur. Vnus furiosus gladiator cū deterrimorē latronū manū contra patriam: cōtra deos penates: cōtra aras & focos: contra quatuor Cōsules gerit bellū: huic cædamus: huius conditōes audiamus: cū hoc pacē fieri posse credamus. At piculū est: ne opīmamur: non metuo: ne is q; suis amplissimis fortunis nīsino-

Legati: qd ad Sex. Pōpelū cū senatus mādatus missi fuerant. Omnia ne viris bonis: nō quicqd licet: idem & libere debet. Si nō obstat: lectro enim non obstat: quod resti saepe improbe agentibus n̄ potest. M.Lepidi: is est. M.Lepidus qui temporibus fuit tertii punici belli & senatus p̄cepis sextis censoribus lectus ē. Moriturus īā p̄ceperit filiis lecto se strato sine līteis. sine pura efferrēt: i reliquū funē plus q; æris de nos cōsumeret imaginū specie: non sumptib; nobilitari maxiōg virorē fūra solere: meminīt huius Vale riū maxius titulo de fide pūblica: & Alexātriā cum Ptolomeus filio suo populu romā nū tutorē reliq; sūt: bis consulē: & pontificē maximū dicit suis se amplissimiq; viri sanctitatē rēipu. usib; & sacris opatū externe procuratiōni uacāt uoluisse. Huius filius p̄tor nōnulas urbes Carthaginī circum positas expugnauit: Procul aduersus uaceos pugnans clādē similē ei: quā Mancinus ad Numātiā passus ē: & hui⁹. M.hic Lepidus. ad quē logē Cicero nepos fuit. Alienis: abhorrentibus a moribus eius pristinis. Recentibus: lulī. Si auctoritatem interponis: si repugnare uis: absq; armis repugnato. Nō se cōtēnat: honoris sui non obliuiscatur.

L.Plāco: q; tenebat ulteriore Galliā. Quattuor consules: quoq; duo i magistratu erant Pāsa & Hircius: duo designati. D.Brutus: & L.Plācus. At periculū est ne op. & si uisus ē Cicero ad p̄scentem Lepidū

IN.M.ANTONIVM

Ioqui aberat tamē ille: & ī Galia erat .in Hispaniā profectus:nunc pacē iuidentū r̄ndet obiectōibus: qui futurū dicebat ut opprimerentur: si Lepidus quoq; arma iſseret patriæ quod erat dubitandū. Is Le pidus. Qui fortunati sunt: scelices & ampli in repu. Sanior: prudentior. Illum: Antonium. Ob hoc unum factū q̄ imposuit diadema cæsari.

Eius pueritia. Antonii. Libidines eorū Iulii cui sese substrauerat. Eum: Iulium: quē tyrānum diadema imponens uoluit eē. Archipirata: latronutu: & piratarum qui fidones in mari sunt princeps. Dowiniis: domorū: Sententia consularia: quam Antonius consul perscriptam attulerat cōtra Octauiu: ut circunsciberet: & hostis haberetur. Nō ulis: q̄ sunt ampliae: & frequentantur. Tramitibus: qui sunt ī deuīs. Citius lecta: per scriptā. n. at tulerat. Cæsarē: Octauiu. Se qui: pone ire: & insequi. Egre di: conuerti Romā uersus.

Progrederit: in Galliā ulteriorē

bis saluis frui non possit: prodat salutem suā: bonos cīues pri-
mum natura efficit adiuuat deinde fortuna. Omnibus. enī bo-
nis expedīt saluā eē Rem publicam. Sed ī iis qui fortunati sūt
magis id apparet. Quis fortunatior Lepido ut ante dixi: quis
eodem sanior: uidit eius mœsticiam: atq; lachrymas. P.R. Lu-
percalibus uidit q̄ abiectus esset: q̄ cōfectus: cum Cæsari dia-
dema imponens Antonius seruum se illius: q̄ Collegam eē ma-
lebat. Qui si reliqs flagitiis & sceleribus abstinere potuisset:
tamen unū ab hoc factū dignum illū omni pœna putarem. nā
si ipse seruire poterat: nobis domiuū cur imponebat? Et si eius
puericia ptulerat libidies eorū: q̄ erant in eum Tyrāni: etiā ne ī
nostros liberos dominum & Tyrānum cōparabat? Itaq; illo ī
terfecto: qualem eū ī nos esse uoluit: talis ipse ī cæteros extitit
In qua. n. barbaria q̄sq; tā teter: tam crudelis Tyrānus: q̄ ī hac
Vrbē armis barbaroꝝ stipatus Antonius: Cæsare domināte
ueniebamus ī Senatū: si nō libere: attamē tuto: hoc archipira-
ta: Quid. n. dicā Tyrāno: hæc subsellia ab Ithyreis occuba-
banū. Prorupit subito Brūdusium: ut ī de agmine quadrato ad
Vrbē accedēt: lautissimū oppidum: nūc municipiū honestis
simorum quondam colonorum Suessā fortissimorum militū
sanguine impleuit. Brūdusii ī sinu nō modo auarissimæ: sed eti-
am crudelissimæ uxoris delectos Martiæ legionis Cēturiones
trucidauit: Inde se quo furore: quo ardore ad Vrbem idest ad
cælcm optimi cuiusq; rapiebat: quo tempore dī ipsi immorta-
les præsidium improvisum: nec opinantibus nobis obtulerūt.
Cæsaris enim incredibilis ac diuina uirtus latronis impetū
cru deles ac furibundos retardauit: quem tamen ille demens ledē
se putabat edictis: ignorās quæcūq; fallo diceret ī sanctissimū
adolescentē ea uere recideret ī memorā pueritiæ suæ: ingressus
urbē ē: quo comitatu uel potius agmine cū dextra sinistra ge-
memte. P.R. minaret dominis: notaret domos: diuīlurum se
Vrbē palā suis polliceret: rediit ad milites. ibi pestifera illa Ty-
buri cōtio: Inde ad Vrbē cursus: Sēatq; ī Capitoliū: pata de cir-
cūscribēdo adolescentē sīnia Cōsularis. Cū repete: nā Martiam
legionem Albæ concedisse sciebat: afflertur ei de Quarta nun-
cius: quo percussus abiecīt consilium referendi ad Senatum de
Cæsare. Egressus est nō uīs sed traniitibus paludatus: eodēq;
die ipso innumerabilia. S.C. fecit. Quæ qdem oīa cītius lecta
q̄ scripta sunt. Ex eo non iter sed cursus & fuga ī Galliam. Cæ-
sarem sequi arbitrabatur: cum legione Martia: cum Quarta:
cū ueteranis: quoꝝ ille nomen præ metu ferre non poterat: eīq;
in Galliā penetrant. D. se Brutus obiecīt: qui se tutius bellī flu-
ctibus circumiri: q̄ illum aut egredi: aut progredi maluit. Mu-
tināq; illi exultanti tanq; frenos furoris iniecit: quam cum ope-
ribus mūitionibꝝ lepissset: nec cum florentissimæ Coloniae

PHILIPPICA XIII

dignitas: neq; Cons. designati maiestas a particidio deterretur;
 Tum me: testor & uos & P.R. & oes deos qui huic Vrbis præ
 sident: inuiti & repugnante Legati missi tres Consulares ad la
 tronem. M. Antonium gladiatori ducem. Q uis tam barbarus unq
 tam imanis: tam ferus. Non audiuit: non respodit: namq; eos so
 lum presente: sed multo magis nos a quibus illi erat missi: spre
 uit: & pro nihil putauit. Postea qd scelus quod facinus parri
 cida non ædedit: circuus edit colonos uestros: exercitū. P.R. Im
 peratorem Cons. designatū: agros diuexat Ciuium optimorū
 hostis deterimus: oibus bonis cruce ac tormenta minitatur.
 Cū hoc. M. Lepide pax esse quæ potest: cuius ne supplicio qdem
 ullo satiari uidetur posse. Po. Ro. Q uod si qs adhuc dubitare po
 tuit: qn nulla lotietas huic ordinī. P. q. Ro. cum illa importunissi
 ma belua possit esse: desinat pfecto dubitare: His cognitis litte
 ris: quas mihi missas ab Hircio Cōlule mō accepi. Eas dum re
 citō: dūq; de singulis sententiis breuiter dispuo. P.C. ut adhuc
 fecisti: me attente audiatis. Antonius Hircio & Cæsari: neq;
 se Imperatorem: neq; Hirciū Consulē: nec P.R. præter Cæsa
 rem: satis quidē hæc scite: deponere alienum nomē ipse maluit
 q; illis suū reddere. Cognita morte. C. Trebonii non plus gau
 sus lumen: q; dolui. Vide qd se gauisum: qd se doluisse dicat: fa
 cilius de pace deliberabitis: dedisse poenas sceleratū cineri atq;
 ossibus clarissimi viri & apparuisse numē deoꝝ intra finē anni
 uertentis: aut iā soluto supplicio particide: aut īpendente lætan
 dū. O sparthace quē. n. te poti⁹ appellē: Cui⁹ pp nefaria sce
 lera tolerabilis fuisse uidet Catilina. Lætandū eē ausus es scri
 bete: Treboniū dedisse poenas: sceleratū treboniū: quo scelere
 nisi q; te Idibus Mar. a débita tibi peste seduxit: age hoc lætaris
 uideam⁹ qd moleste feras: hostē iudicatū hoc tpe Dolobellā:
 eo q; sicariū occiderit & uideri cariorē. P.R. filiū scurrax: q. C.
 Cæsarē p̄r̄ parentē īgemiscendū ē. Q uid īgemiscis: hostē
 Dolobellā iudicatū? Q uid te nō intelligis delectu tota Italia ha
 bito Cōl. missis Cæsare ornata sagis deniq; sumptis hostē iudi
 catū? Q uid ē aūt scelerate qd' genias hostē Dolobellā iudica
 tū a Senatu: quē tu ordinē oīo eē nullū putas. Sed eā tibi cām
 belli gerendi pponis: ut Seuatū funditus deleas. Reliq; boni &
 locupletes oes summū ordinē subleuant. At scurrax filiū ap
 pellat: q; si uero ignotus nobis fuerit splendidus Q uirites Tre
 bonii p̄f. Is aūt humilitatē despicere audet cuiusq; q ex eadē su
 stulerit liberos. Acerbissimū uero ē te. A. Herci ornatum esse be
 neficiis Cæsaris & talē ab eo relictū. qualē ipse miraris. Eqdem
 negare non possum a Cæsare Hirciū ornatum: Sed illa orna
 menta in uirtute & industria posita lucent. Tu uero qui te ab
 eodem Cæsare ornatum negare non potes: quid esses: si tibi il
 le nō tam multa tribuisset: & quo te tua uirtus prouexisset:

De singulis sententiis: ipsa
 rum litterarum. Antonius
 Hircio & Cæsari: initium An
 tonii litterarum in quod dispu
 tat. Alienum nomē: neq; n.
 se consulem aut Imperatorem
 dixit: sed tantum Octavianum:
 siebat enim tale nomē sibi nō
 conuenire. Sed uixit: cum ex
 tra curiam detinuit: rem agentib⁹
 & Cæsarem occidentib⁹
 coniuratis. Scurram: sic uo
 cat quantam Trebonius pater
 urbanissimus extitit. Ex ea
 dē: humilitate: ex filia. M. Fun
 di Bambiliōts libertini homi
 nis & ī locupletissimi. Acer
 bissum Antonius.

IN.M.ANTONIVM

Mimarum:ut Volumine. Et te o puer: Antonius ad Octauium. Qui oia eius nomini debes Antonius. Eius: Iulii. Hic: Octavius: Id agere. si te decet Octavi. Et ut uenustiora haec Antonius.

Acutior: irator nobis Annibale. Ut q̄ potentissimus: Antonius. Hoc agis Octavi & Brutus & Cassius sint qua potenterint. Putes Censorinū: Censorinus & Ventidius flagitiō si fuere: & in Antonii partibus. Cū inquit Brutus & Cassius nominas: Censorius & Ventidius noīare re existimas. Nimurum Antonius: sic aspīcītis nunc castra uestra inquit ut priora aspexitis Pōpell castra: quae senatum uocatis. Duo fr̄ores: Censorinus & C. Antonius. Sine cā: nam cū acta Cæsaris statueremus firma eē beneficia quæ ille cōcessit mutari nolumus. Prætoriū: qui præturam gessere. Innocēs ironice & Antonii enumerat comitatum. Aedilitiū: aedilitate functi. Lateḡ & uocis meæ bestia. s. fraudator: pro hoc de ambitu a Sextio accusato dixit Cicero: Ipse i epistola ad Qui tū fratre: Dixi p Bestia de ambitu a prætorē. C.N. domitiū in foro medio maximo cōueniūt: incidiq; in eū locū dicendo cū Sextius multis in templo Castori uulneribus acceptis substdio Bestiæ seruatus esset. Laterū qnæ firma oportet esse di centibus: nā ea attollit & deprimit respiratō. Cato libro de se necitate. Cā ego qnq; & xl. annos natus legē uoconiā uoce magna: & bonis lateribus suaſsem. Fidei patronus fraudator Trebellius: ironice fidei patronus. superius. vi. philippica. Inquito fides Hoc puto Trebellium sumplisse cognomen fraudator uero qm̄ creditores fraudauerat. Diruptus: Herniosū fuisse credimus. Rupti. n. uocat̄ qb̄ i scortū cadūt itestina. Martialis. Qui saneruptos dic mihi Galle qs ē.

Dirut̄: cōuulso & dissipato p̄imoniō. Columē: p̄nceps. Delitiaḡ cā: oblectatōis grā Septēuirales: dtuidūdis agrif cū. L. Antonio p̄scī. T. Hostiliū Is discedēs ab urbe relicto ipatore suo: cū p̄der eū n̄ ualuissest nomē suū portæ urbī inscripsit & se uere p̄iae hostē fore p̄fensus ē. Isauri: ap̄ Isauri Lycaonīæ oppidū. unde nomē regiōni: quā. P. Seruilius subegit: adept̄ ide Isaurici cognomē. Balneator: is ē q balneis fest: & scium ab adeūtibus pro balneatura exigit. Nartialis. Quos diuidebat balneator elixus. Redit: redire uult: & ut redeat conatur.

& quo genus: in lustris: popinīs: alea: uino tempus ætatis omnē cōlumplasses: ut faciebas cum ingremiis mimarum mentē mentūq; deponeres. Et te o puer: puerum appellat quē nō mó uirū: Sed etiā fortissimū uirū sentit: & sentiet. Est istud quidem nomen ætatis: Sed ab eo minime usurpandum est: qui suā amētiā huic præbet ad gloriam. Qui oia eius nomini debes: debet uero soluitq; præclare. Si enim ille patriæ pater est: ut tu appellas: Ego quid sentiam: uidero. Cur non hic patēs uerior: a quo certe uitam habemus e tuis facinorōsissimis manib⁹ erexitam: Id agere ut iure dānatus sit Dolobella: Turpem uero actionē qua defenditur amplissimi auctoritas ordinis contra crndelissimū gladiatoriis amentiam. Et ut uenesica haec liberetur obſidione: Veneficā audes appellare eū uirum q̄ tuis ueneficiis remedium inuenit: quem ita obſides noue Annibal aut si quis acutior imperator fuerit: ut te ipse obſideas: neq; istinc si cupias: possis explicare. Recesseris: undiq; oēs inſequent manseris: hærebis. Ni mirum recte uenesicam appellas: a quo tibi præsentem p̄stem uides cōparatā: & q̄ potentissimus sit Cassius atq; Brut⁹: putes Censoriū dicere: aut Ventidiū: aut etiā ipsos Antoniūs. Curautem nolim potentes esse non modo nobilissimos uiros: sed secum etiam in. R. P. defensione cōiunctos: nimurum eodem modo haec aspīcītis: ut priora. Quæ tādem castra Pompeii Senatum appellatis: An uero tua castra potius Senatū appellaremus: in quibus tu es uidelicet Cōſularis: cuius totus Cōſulatus ex omni monumentorum memoria reuulsus: duo Praetores sine causa diffisi se aliquid habituros. Nos enim Cæſ. beneficia defendimus: Prætoriū Philadelphus. Annius: & innocent Gallius. Edilitiū Coricus: laterum & uocis meæ Bestia: & fidei patronus: fraudato Trebellius: & homo diruptus diruptusq;. Q. Celius: columenq; amicorum Antonii Cotula: Varius. Quos Antonius delitarum causa loris in conuiuio cædi iubebat a suis publice. Septemuirales Lento Nucula tum delitiæ atq; amores. P. R. L. Antonius tribunitiū p̄imum duo designati. T. Hostilius qui suo iure in porta nomen inscripsit: qui cum prodere Imperatorem suuni non potuisset: reliquit alter est designatus Viseius nescio quis fortis ut aiunt latro: quem tamen temperantem fuisse ferunt Isauri balneatorem. Secuntur alii tribunitiū. C. Plancus imprimis: qui si Senatū dilexisset nunq; Curiā incendisset: quo scelere damnatus in eā Vrbē redit armis: a qua excesserat legibus: sed hoc ei cōe cū plurimis

PHILIPPICA XIII

Dissimillimis: ac si dicat & alii plures hoc idem agunt: ut redire armis uel int in patriam: nō adeo sceleratus: ut C. Plancus est. Fracta sunt: Aquila enim Centurio fregerat: & tñ uiuebat. Decius: de quo su perius dictum philippica. xi. ironice ait ab illis ut oppitor Decis. Vt n. unere Cæsar is: mul/a. n. huic largitus erat Antonius: idq ex Iulii cōmentariis facere dicebat. Vt: ranq. Saxam: ex Cæliberia. Alter: Saxa Sacerenus cognomine: Exitus: is Græcus erat Philadelphi: q & ip'e sceleratissimus fuit & Anthonto charissimus frater. Mutauit calceos: aut transmarinū & exterrū intruit suisse: q calceis erat

prius gypsatis: nā creta argcta taria pedes uenatalis & trâsmare ad uecte ge illinere maiores cōsueverū: quod d Pli. tradidit. Hic Tibullus ait. Vera loquor regnū ipse tener: quē sāpē coegit Barbara gypsato ferre cata sta pedes: Et Iuuenalis de Cri spino Ingr. Nup in hanc urbē pedib⁹ qui uenerat albis.. Aut re vera illud est: Deposuisse calceos Aliniū: qb⁹ utebat prius: & quo ignobiliores gestabāt neq n. ocs ecōdē utebat calcia tur: patritii nang & nobiliores nigros serebant calceos luna i scripta: ueluti ab Euādro & arcadibus deriuati q palatum te nuerunt & se ante lunā natos crediderūt auctor Plutarch⁹ in qōnibus. Hortatius Nā ut quisq insanus nigris medium impedit crux pellibus & latum diuult pectore clavū Martialis. Lunaria nosq pellis: & nusquā Toga. Et patricior: qđ calcei Mullet uocabantur: qui pri⁹ regum albanc⁹ fuere: qđ ait Pōpetus Fe. M. Marcel lum: qui a Magio Cilone cliete suo Athenis p̄cessus est pugione secundum aurē cum tamē et pepercisset Cæsar: a ci cerone illa pulcherrima oratione exoratus: cuius initium est: Diuturni silēni patres conscripsi. De hoc Marcello plura in epistolis li. l.iii. Eius: Sulpitium collegā in cōsulatu. Duo consules: quo tpe fugit ex urbe Pōpetus: & in Epig. traecit: consules erāt. C. Marcellus: q M. Marcellus: & Servio Sulpitio successerant eos significat Cicero: & C. quidem. M. Marcelli patruelis frater fuit. Bibulum. M. Bibulum: de quo plura Cicero in epistolis & Tranquilius in Iulio uitrum patriæ studiosissimum & constantissimum. L. Domitiū qui corsini captus & dimissus

a Cæsar ē: ac postea ī pharsalica pugna ab Antonio occisus. Appiū clauditū: patruelis ts frater appiī Clo dī fuit: Ciceroni ī secessim: sacer Sexti Pōpeti: q CN. pōpeti magni fili⁹ erat: ad quē fuit n. ulte ep̄læ. Se storē: CN. pōpeti: Antoniū q bona pōpeti redemit a Cæsare: quæ postea uēderet. M. Cato: q se occidit.

IN.M.ANTONIVM

In illa castra: in quæ tot illustres senatores uenere. Victum Ciceronem ducem persegunt: sic dicebat Antonius: Ciceronem se non senatum persequi: & ducē intelligebat puto aduersæ sibi factionis. Nihil laboro: nam cum uniuersa repu. uictus fuit. Fratri tuo: C. Antonio: de quo pri⁹ dictum. Africam cō milistis Varo bis capto: Antonius: Cicerō subicit: sic loquitur cum Hircio cōsule & Octauiō: ut cum C. fratre litigare solet. Plures uero Varti fuere: sed duo pompeianas & senatus partes securi: Attilius Varus q Pompeii in Libya ductor exercitus: qui occiso Pompeio & partibus in Africa superatis: Pompei liberos securus. in ipso oceani hostio cū Oldio classis Octauii duce conflixit: & is de quo loquitur nūc Cicerō: q. fuit uir consularis a triuiri postea proscriptus: & a liberto proditus sese in montes priuuit: & in palude latuit Minturnēsi: dephēsusq; a min. turnēlib⁹ cū eē se latronē a principio asseueraret: & ad suppli. ciū traheret: fassus tādē q. eēt: & a Turmæ ductore agnitus occisus ē auctor Appianus. Is pōpeianis bellis bis a Cæsarī anis caprus fuerat & dimissus.

In Syriā Cassiū milistis: Antonius. Erat autē Syria puincia Dolobellæ decreta: Cassio autē mādaueratex Ciceronis snia Senat⁹ ut Dolobellā hostē iudicatu post occisū Treboniū pse⁹ret: & ex Syria pelleret.

Extra: pter. Munitiones: quas Mutinam oppugnaturus extruxerat. Pro i hac cā: Antonius Casca prim⁹ fuit: q. Cæsarī pectus pugione pccussit

In hac cā: tā foeda: sic dicebat Antonius. Quid ergo id uellet Antoni⁹ ut eos q. psue rūt: a re publica remouerem⁹: Nā psuit Casca: psuere Maryl lus & Cæsenius. C. Maryllus & Cæseni⁹ Tribuni pl. cū Antonins lupercalibus capit⁹ Cæsarī diadema semel atq; iterū imponere: uoluisse: rejectūq; ab eo statuē ei⁹ iposuisset: illi. co abstulerunt: laudatiq; properea a populo uehementer sunt. Sed haud multo post a Cæsare magistraru priuati. plura de tis Appianus cōmentarilis bellorum ciuillum secundo. Idem hoc quod passi sumus sub Iulio. Vectigalia Iuliana lupercis ademistis: Antonius conqueri⁹ vectigalia a lu.lio lupercorum collegio decreta: adempta esse. Decreuerat autē lultus lupcis redditus ex qbusdā publicis vectigalib⁹. est autē vectigal qd ex publico & priuato capi⁹ locato. Veteranorū coloniā deducta lege: & hoc obiiciebat Antonius: qd negat Cicerō. Lege Iulia. Comitils cēturiatis: ac si dicat tuas substulim⁹ ppe rā latas hanc a Iulio rite: & comitils centuriatis cōprobauimus. Horū autē comitilog: quæ centuriata uoca banū: uis oī penes potentiores erat: cū ex promiscuo suffragio: genere curiata constarent: ut ex Iulio Di onystio & A. Gelio colligīt. Perditī: improbissimis motib⁹. In eū locum: in extliū: Massiliensib⁹ &c. & hoc obiiciebat Antonius iura: quæ adempta a Iullo uictis: senatus eo trucidato reddidit: quod & supe riū est dictum. Eam ciuitatem: Massiliam. Nemine Pompeianum: Hircius in partibus fuit Cæsarī: quo uictore & rerum potito: Tr. pl. legem tulit: ut nullus Pompeianus gerere aliquem magistratū posset.

Tenere: scilicet fas est. Cuius legis. Latorem: Hircium. De quibus: contra quos. Ut quāuis sit lex quoniam rite lata. Apuleiana pecunia: Antonius: C. Apuleius in Macedonia magistratus erat quo tempore Brutus illuc accessit: Cæsare occiso quibuscung⁹ rebus, potuit Brutum iuuit: & pecunias sup-

& multitudo fuit: ut magna excusatione opus iis sit: q. illa in castra nō uenerūt. Nūc reliqua attendite. Victum Ciceronē duce plequitur. Epistolam Antonii audistis: eo libæntius Duce audio: q. certe illa dicit inuitus. Nā de uicto. Nihil laboro fatū enim meum est sine Re publica nec uincī posse: nec uincere. Macedoniā munītis exercitib⁹ & qdē fratri tuo: q. a uobis nihil degenerat extorsimus: Africam cōmīstis Varo bis capto: hic cum C. fratre putat se litigare. In Syriā Cassiū milistis. Nō igis sentis huic cāe orbē tertæ parere: te extra munitiones tuas uestigū ubi iprīmas: nō hīc: Proh in hac cā Calcā tribunatū gerere passi estis. Quid ergo ut Maryllū: ut Cæsarē etiā a. R. P. remoueremus eū p. quē ut neq; idē hoc posthac: neq; multa hī nō accidere possent: cōsecuti sumus: uectigalia Iuliana Lupcis ademistis: Lupcoꝝ mentionē facere audet: neq; illi⁹ dīcī me moriā phorrescit: quo ausus ē ob rutus uino: unguētis oblitus: nudus: gementē. P. R. ad seruitutē cohortari. Veteranorū Colonias deductas lege. S. C. sustulistiſ: Nos sustulimus: an contra legē comitiis cēturiatis latā sanximus: uide ne tu Veteranos tñ eos q. erāt pditi: pdideris: i. eūq; locū deduxeris: ex quo iā ipi sentiūt se nunq; exituros. Massiliensib⁹ iura bællo adēpta reddituros uos pollicemini. Nihil dispuo de iure belli: magis facilis dī putatō ē: q. necessaria: illud tñ aduertite. P. C. q. s̄ līt huic Rei Publicæ nat⁹ hostis Antoni⁹: tantopere eā ciuitatē oderit: quā scit huic Rei publicæ semp fuisse amicissimā. Nemine Pōpeia nū q. uiuat: tenere lege Hircia dignitates qs quā iā legis Hirciæ mentionē facit. Cuius nō mīn⁹ arbitror latorē ipsum: q. eos de qb⁹lata ē penitere: oīno qdē mea snia legē illā appellare fas nō elt: & ut sit lex: nō debemus illā Hirciæ legē putare. Apuleiana

PHILIPPICA XIII

pedraust publicas quas collegerat quæstor. De hoc Brutus in epistola ad Ciceronem. De Domitio & Apuleio qd attinet ne scribere: cū ipsi p se cōmendari s̄im̄ sint. Apuleiū uero tua auctoritate iustinere debes. Sed Apuleius in sua epistola celebrabit. Tuū fratrē. C. Antoniū: ut supra dictū. Securipercussos: a Bruto in Macedonia. Ciuitate donatos: a Cæsare Iullo: & ei⁹ hospites: & Antonii sunt uerba. Theopōpū: smyrna pulsū & itē Antoni⁹. De Theopōpō: Cicero rñdet cū derisū. Ser. Galbā hunc insimulabat Antonius cædis Cæsarīs: & unū ex percussoribus suisse dicebat. Eodē pugione: quo Cæsarē percussit.

pecunia Brutum subornastis. Quid si omnibus suis copiis excellētē uitum. R.P. armasset: quem tandem bonum pœniteret. nec enim sine pecunia exercitum alere: nec sine exercitu fratrem tuum capere potuisset. Securi percussos Petum & Menedemum Ciuitate donatos & hospites Cæsarīs laudastis. Non laudamus: quod ne audiūimus quidem: ualde enim nobis in tanta perturbatione. R.P. de duobus nequissimis græculis cogitandum fuit. Theopōpū nudū expulsum a Trebonio cōfugere Alexandriā neglexistis. Magnū crimen Senatus: de Theopōpō summo hoīe negleximus: q ubi terrā sit: qd agat uiuat deniqz: an mortuus sit: qs aut scit: aut curat? Ser. Galbā eodē pugione subcinctū in castris uidet s. Nihil tibi de Galba rñdeo fortissimo & cōstantissimo cīne: corā aderit: præfens tibi ipse & ille quē insimulas pugio rñdebit Milites aut meos: aut ueteranos cōtraxistis: tanq ad exitū eoꝝ q Cæsarē occiderant: & eos dē nec opinates ad quæstoris sui: aut Imp. aut commilito nū suox picula impulistiſ. s. uerba dedimus: decepimus. Ignorabat legio Martia. Quarta: ne scribant ueterani qd ageretur: Nū illi Senatus auctoritatē: an libertatē. P.R. sequebant? Cæsarīs uel sc̄i mortē uolebāt: quā oēs fatalem suisse arbitrabātur te uidelicet saluū: beatū. florentē esse cupiebāt. O miser cū re- tū hoc ipso q non sentis q̄ miser sis: Sed maximū crimen audite. Deniqz qd' non aut probauistis: aut fecistis? Quid faciat si reviuiscat? Quid? credo afferet aliquid scelerati hominis exēplū: Cn. Pōpeium imitaturi sumus: aut filiū eius si domi possit poterit: mihi crede: nā paucis dieb⁹ & in domos & i hortos paternos imigrabit. Postremo negatis pacē posse fieri: nisi aut remisero Brutū: aut frumento iuuero. Alii istuc negāt. Ego uero ne si ista quidē feceris: unq tecū pacē huic ciuitati futurā puto. Quid hoc placet ne ueteranis istis: quibus adhuc oīa integrasunt: nihil uidi tā integrū: q̄ ut oppgnare Imperatorem incipiāt: quē tanto studio cōse: i suꝝ offendorint. Quoniam uos assentationibus & uenenatis muneribus uenistis: deprauati aut corrupti sunt: quibus persuasum sit fœdissimum hostem iustissimo bello persequi. At militibus inclusis opem fertis: nihil moror eos saluos esse & re quo iubet: si tamen patiuntur perire eū: q̄ meruit: q̄ benigne. deniqz usi liberalitate Antonii milites Imperatore reliqrūt: & se ad hostē metu pteriti cōtulerūt p̄ quos si nō stetissem: nō Dolabella pri⁹ ipatori suo q̄ Antoni⁹ et Colle ḡ parētasset. Cōcordia factā ecē mētionē scribitis in Senatu-

Milites aut & c. & hæc Antonius. Quæstoris sui: generaliter dicit ad id impulistiſ ut aut quæstoriū suum: q̄ me seq̄ uolebat aut me occiderent. Sci licet uerba dedimus: respōdet Cicero: sic loq̄ Antoni⁹: qua si deceperimus nos legiones.

Fatalem: fatis decretā: q̄m uolnerunt fata tyrānum peri- re. Cum re effectu & uere.

Sed maximiū: Cicero audi- te inq̄ p̄es cōscripti maximiū criminē uerboꝝ Antoniū: q̄ inq̄ qd nō probauistis factū ab aliis: aut nō fecistis? Quid faciat si reviuiscat: sc̄ilicet Cæsar.

Quid? Cicero respōdet.

CN. Pōpeiū: Antoni⁹ im- tari ait nos oportebit CN. Pō- peiū ut senatus seruam⁹: sicut ille seruulit: aut filiū ei⁹ Sextū siquid Romæ potuerit. Po- stremo Antonius. Ego uero: Cicero. Quid hoc? Antoni⁹ us: hoc quod facitis placet ne ueteranis militibus q nobis eū sunt: ac si dicat minime: & pos- sunt ad me trāsire. Nihil ui- di tā integrū: Cicero. Nihil tā liberū illis est q̄ te oppugnare Antoni⁹: T.e.n. semel deserētes offenderūt. Quoniam uos Antonius: Venatis: in qui- bus re uera uenenum latet.

Venistiſ: uenistiſ estis. Ve- neo enim passiū est significatiōnis: ut uenit uilissima rerū Hic aqua. Deprauati aut Cice- ro: q.d. minime: neq.z. n. corrū- pere opus: fuit: ut te pessimum omniū psequerent. At militi- b⁹: Antoni⁹. Moror: disferā. Eū: Brutū. Q uā benigne: C. & fratre. Per quos si nō stetissem: q̄ nisi fuissēt: hoc ē nisi Antoniū d̄būssēt: n̄ p̄t⁹ dolobel la occidisset Treboniū: q̄ Antoni⁹. D. brutū. Imperatori suo Iullo. Parētasset: sacrifcasset: & ueluti uictimā immolasset. Est. n. parētare mortuis sacrificare: unde parētalia sacra mor- tuog: de. qb⁹ Quid? in fastis.

IN.M.ANTONIVM

Etiā collegae: in consulatu.
Concordiae: antonius.

Parum Cicero. Eademq;
Inhiberet supplicia uobis: irro
nace: quia si illos perdi uellet:
etiam uos perdendos curaret.

Conseruandos: ironice.

Nullum uestigium: cū acta
elus omnia rescinderimus.

Cauebat: cautum esse uole-
bat in conditionibus. Aegi-
sumus ironice. Decempeda-
tor: agrorum dñus. Decem-
peda pūca est decem pedum
qua architecti & agrimēsores
utuntur. Nucula: scilicet col-
lega. Quamobrem uos po-
tius animaduertite: Antoniū.

Elegantius: pulchrius. Cō
currere: conuenire & consenti-
re. Iugulata uicta pentus.

Si ecī iugulata: Cicero. Cō
tingat: ut iugulemini. Partes
tuæ dicuntur furiosæ. Illam
rem: mortem cælaris. Qui-
bus utri nostrum: Antonius.
Vtri nostrū uel ego cum meis
uel uos cum uoxstris. Quibus
inimicis: nam cohæret cū lu-
dibriosissimis inimicis.

Quod spectaculum: ut ca-
deremus: & Antonius loquit.

Vnius corporis: unius uolū-
tatis me & uos. Quasi ea: q̄ si
Ipse prior pulcherrime dicar:
& non responsurum me sibi p-
suadeat. Injustū: irāstatio ab
equo cui nota sit cauterio ut co-
gnoscat ex quo sit armamento:

Et legatos esse Consulares qnq; difficile est credere eos qui me
præcipitem egerint: & aquilissimas conditones ferentem: & tamē
ex his aliquid remittere cogitantem: putare aliqd moderate aut
humane esse facturos: uix etiā uerissimile est: qui iudicauerint
Dolobellam hostem ob rectissimum facinus: coldē nobis par-
cere posse idem sentientibus: parum ne uidetur omnium faci-
norum sibi cū Dolobella societas ē initā confiteri: nonne cerni-
tis ex uno fonte oīa scelera manare: ipse deniq; facit: hoc qdē
satis acute: nō posse eos qui hostem Dolobellam iudicauerint
ob rectissimum facinus: ita enim uidet Antoniū sibi parcere idē
sentienti: qd huic facias: q hæc l̄ris memorieq; mādarit: ita sibi
conuenisse cum Dolobella: ut ille Treboniū: & si posset etiam
Brutū Cassiū discruciatos necaret. Eadēq; inhiberet supplicia
nobis: cōseruandus ciuis cū tā pio iustoq; foedere. Is etiā queri-
tur cōditiones suas repudiatas: & quidas & uerecundas: ut
haberet Galliā ultimā aptissimā ad bellū renouandū instruen-
dumq; prouinciā: ut Alaudæ in tertia decuria iudicaret: idest ut
per singulū scelerū essent cū turpissimis. R.P. lordidus ut acta
sua rata essem: cuius nullū remanet Consulatus uestigium. Ca-
uebat etiā L. Antonio qui fuerat aquilissimus agri priuati &
publici decempedator Nucula & Lentone Collega. Q uāobrē
uos potius animaduertite utrum sit elegantius: & partibus utili-
us Treboniū mortem persequi: an Cæsarīs: & utrum sit equius
concurrere nos quo facilius reuiuiscat Pōpeianor: cā totiē iu-
gulata: an consentire ludibriosissimis inimicis. Sī esset iugula-
ta: nunq; exurgeret: quod tibi: tuisq; contingat: utrū inq; elegan-
tius: atq; hoc bello de elegantia querit: & partibus quid utili-
partes furiosæ dicuntur. In foro: in curia: bellum contra p̄iam
nefarium su'cepisti: oppugnas Mutinam: circunsedes Cōf. de-
signatum: bellum contra te duo Conff. gerunt: cūq; his. P.R.
Cæsar cuncta contra te Italia armataa ē: istas tu partes potiusq;
P.R. defensionem uocas. Potius ne Treboniū mortem: q Cæ-
sarīs persequimur. Treboniū satis persecuti sumus: hoste iudicato
Dolobella: Cæsarīs mors facillime defenditur obliuione
& silentio. Sed uidete quid moliatur: cum mortem Cæsarīs ul-
ciscendam putat: mortē proponit nō iis solū q illā rē gesserūt:
Sed iis etiā siq nō moleste tulerunt. Q uibus utri nostrum ceci-
derint: lucro futurum est. Q uod spectaculum adhuc ipsa for-
tuna uitauit: ne uideret unius corporis duas acies lanista Cice-
rone dīmicanter: qui usq; eo fœlix ē: ut eisdē ornamenti dece-
perit uos: qb⁹ deceptū Cæsarē gloriatus ē: pergit in mea male
dicta. q̄ si uero ea pulcherrime priora præcesserint quē ego iniū-
stū uerissimis maledictor: notis tradā hominū memoriae semper
ternæ. Ego Lanista: & enim nō insipiens: deteriores. n. iugulare
cupio: meliores uincere. Vtri ceciderint scribit lucro nobis fu-

turū: præclarū lucrum; quo lucro te uictore: Q uod dī omen auerant beata mors eō & futura sit; q e uita exesserint sine tormentis. A me deceptos ait eisdē ornamētis Hirciū: & Cæsarē. Q uod quæso adhuc a me ē tribntū Hircio ornamētū: nā Cæsari plurima & maiora debent: deceptū autē patrē a me Cæs. dī cere audes: tu tu inquā illū occidisti Lupcalib⁹; cuius hō igratissime flaminia cur reliqstī? Sed iam uidete magni & clari uiri admirabile grauitatē: atq̄ cōstātiā. Mihi qdē cōstat nec meā qdem contumeliam; nec nieorum ferre: ne deserere ptes quas Pōpeius odīuit: nec ueteranos sedibus suis moueri patiar: nec singulos ad cruciatū trahi nec fallerē fidē quā dedi Dolobellæ. Omitto alia: fidē Dolobellæ sanctissimi uiri deserere homo pius nō potest: quā fidem: an optimi cuiusq; sedes: urbis: & Italix partitiones: srias dandarū: diripiendarumq; prouinciarū. Nā quid erat aliud quod īter Antonium & Dolobellam impurissimos parricidas fœdre ac fide sanciret? Ne Lepidi societatem uiolare pīissimi hominis. Tibi cum Lepido societas: aut cum ullo non dicam bono ciue: aut sicut ille est: sed homine sano. Id agis ut Lepidum aut īpiū aut īsanum existimari uelis Nihil agis: quanq; affirmare de aliquo difficile est: De Lepido pīertim: quam ego metuam nunquam bene spabo dum licebit. Reuocare te a furore Lepidus uoluit: non adiutor esse de mentia. Tu porro ne pios quidē. sed pīissimos quæris: & quod uerbū omnino nullū in lingua latīna est id propter tum diuinā pietatem nouum inducīs. Nec Plācū prodere partipem consiliorū. Plancum partipem: Cuius memorabilis ac diuina uirtus lucē affert. R.P. nīsi forte sublīcio tibi uenire arbitratīs cū fortissimis legionibus: magno equitatū: peditatuq; Gallorum: quiq; nīsi ante aduentū eius. R.P. poenas dederis ille hui⁹ bellī seret principatū: q̄q. n. prima prælidia utiliora. R.P. sint: tñ extrema sunt gratiora. Sed iā se colligit: & ad extremū īcipit philosophari. Si me rectis sensib⁹ euntē dī īmortales: ut spero: ad iuuerit: uiuā libēter. Si autē aliud me fatū manet: præcipio gaudia suppliciorū uestrorū. Nam si uicti pōpeiani tam insolentes: uictores quales futuri sint: uos potius experiemini: præcipias licet gaudia: nō. n. tibi cum pompeianis sed cum uniuersa. R.P. bellum est: omnes te dī: hoīes summi: mediī: infimi: ciues: Peregrini: uiri: milieres: liberi: serui oderunt. Sēsimus hoc nū per falso nuntio: uero propediem sentiemus: quæ si tecum ipē recolis: æquiore animo & maiore cōsolatione moriere. Deniq; summa iudicii mei spectat huc ut meo & iniurias ferre possim si aut obliuisci uelint ipsi fecisse aut ulcisci parati sunt una nobiscum Cæsarī mortē: hac Antonii sententia cognita dubitatus ne. A. Hirciū. C. Panoram Conſ. putatis quin ad Antoniū transeat: Brutum obsideant: Mutinam expugnare cupiant:

Patrem Iuliū: Cuius homo ingratissimæ flaminia reliquisti: diuinū honores mortuo Iulio Antonii lege decreti sunt ut puluſnar heret: simulachrū flaminē & Antonius quidem flamen optatus: sed neq; inau- guratū est unquā & honorem Cæsari darum lege sua desert passus est: ut philippica secunda dictum est. Ex quo ingratū nūc uocat Cicerō. Flaminium uero est dignitas & ministerium flaminis. Valerius maximus. Flaminio abire iussi sunt.

Mihi quidem: Antonius. Constat: certum constitutūq; est. Sanctissimi uiri: ironice.

An optimi cuiusq;: sic cōsplauerat ut optimi cuiusq; sedes & bona urbem & Italiā diuiderent. Ne Lepidi societate īirem: Antonius: & a superioribus pender Antonii uerbis: nec patiar: & sic loquitur quasi torum haberet Lepidum ut ī Cæsarī Iulii causa habuerat. Id agis: ut īsanus aut īpius credatur lepidus: si tecum habeat societate. Nec planum prodere: antonius. scilicet patiar. Prima ſolidia: prima auxilia. Se colligit. reſipiscit & sapere incipit. Si me rectis sensibus: Antonius. Præcipio gaudia: præripio & occupo me ipsum occidens & gaudia: inimicorum. Præcipias licet: Cicero: Falso nūtio quo allatum fuerat pertisse.

Hac Antonii sententia: totus hic locus ironice legēdum est neq; enim tale q̄cē fecerant si ad quos sic Antonius scriperat: sed proprius ad etius accesse rāt in unitones oppugnaturi.

IN.M.ANTONIVM

Recollitis:repetitis & recogitatis. Deniq; Antonius.

Quo:propter qd. Nulla specie:nullo respectu. Abdicatus auocatus a contubernio. Partium:ut factar Antonius. Earum duces:non Antonius & Ventidius:sed Cæsar adolescens & Pæsa & Hircius duces eēne. sed extīctæ omnino sūt.

Duo cornua:aciei Cæsaris dextrum & sinistrum:quæ & caput dicuntur ac pes:in quas partes actes a frōte per totam sūt altitudinem secatur. Alteris uobis. Alteris Antoniis.

Clausulam:conclusionem: nam clausula est brevis conclusio. Cicero in epistola ad Curiatem. Utar illa clausula qua soleo:& sunt Antoniuuerba: Veniamus aliquando ad clausulam. Bene mē mouit:Cicero. nam suadéo non esse mittēdos legatos & p̄ficiisci ego no lo. Bellum bella res:ironice.

Veniant:eāt. Cæsar:Octavius. Patris:Iuli. Cum uenerit: Antonius. Quin tu: Cicero. Si hæc uideret:quæ ipse proficitur Antoniūl. Ei eos:ex Itala. Bruti:Decimi

De mandatis & litteris:ad se natum. V.C.Seruilio:uiro clarissimo ut de his referrat:sic enī ille cœsuerat. Cum hoc. S. C.de.M.Lepido faciendo.

Quid de Pansa & Hirtio loquar? Cæsar singulari pietate adoleſens:poterit ne se tenere:qui n.D.Bruni sanguine pœnas patrías persequatur? Itaq; fecerunt uti his lit:cris lectis ad munitiones propius accederent. Quo maior adolescens Cæsar maiore deorum immortalium beneficio. R.P.natus ē:qui nulla spe

cie paterni nominis;nec pietate unquam abductus est:In telligent maximam pietatem conseruatione patriæ cōtineri:q; si partium certamen esset:quarum omnino nomen extinctum est: Antonius ne potius & Ventidius partes Cæsaris defendent: q; Cæsar adolescens summa pietate & memoria parentis sui: Deinde Pæsa & Hircius q; q;li cornua duo tenuerūt:Cæsaris:tū cū ille uere ptes uocabant. Hæ uero q; sūt ptes: cū alteris Senat⁹ auctoritas. P.R.libertas·R.P.salus p̄posita sit:alteris cædes bonor;:Vrbis:Italiæq; partitio. Veniamus aliquñ ad clausulā. Legatos uenire non credo:bene me mouit:bellū:qd ueni aut:proposito præsertim exemplo Dolobellæ:sanctiores erunt credo maiore:q; iure Legati:q; duo Couſt.cōtra quos arma fert q; Cæsar cuius patris Flamen est quam Conſſ.designatus:quē oppugnat:quam mutina:quam obsidet:quam patria:cui igni ferrocq; minitatur.cum uenerint quæ postulant: cognoscam.

Quin tu abis in malam pestem:malūq; cruciatum:ad te quisq; ueniat nisi Ventidii similis:oriens incendium:qui restringerent:summos uiros misimus. Repudiasti:nunc in tantam flammam tamq; inueteratam mittamus: cum locum tibi relicitum non modo ad pacem:sed ne ad deditonem quidē feceris. Hæc ego epistolam.P.C.non quo illum dignum putarem:recitauit: sed ut confessionibus iplius omnia patefacta eius parricidia uideretis. Cum hoc pacem.M.Lepidus uir ornatus omni bus & fortunæ & uirtutis bonis:si hæc uideret:Deniq; aut uellet:aut fieri posse arbitraretur: prius undas flammāq; ut ait poeta nescio quis: prius deniq; omnia quam aut cum Antonius Rcpública Antoniū redeant.in gratiam. Monstra quædam sunt ista.& portenta & prodigia.R.P.moueri sedib⁹ huic Vrbimelius est:atq; in alias:si fieri possit:terras demigrare:unde Antoniorum nec facta nec nomen audiat:q; illos Cæsaris uirtute electos Brutū retentos intra hæc moenia uidere. Optatissimum est,uincere. Secundum est nullū casum pro dignitate & libertate patriæ non ferendum putare:quod reliquum est:non est tertium:sed postremum omnium maximam turpitudinem suscipere uitæ cupiditate.Q uæ cum ita sint de mandatis litterisq; M.Lepidi. V.C. Seruilio assentior:& hoc amplius. Censeo: magnum Pompeium.CN.F.pro patris maiorumq; suorum animo studioq; in.R.P.suaq; pristina uirtute:industria:uoluntate:fecisse:q; suam eorumq; quos secum haberet:operam

PHILIPPICA XIII

Vt duxerat legatos Antonius ut est dictum prius. mandata senatus spernerat: de quo & Ciceronis in primis acerbe nimis conquestus fuerat: obsidere & oppugnare Mutinam non destiterat: Nec discessurum inde propalam dixerat: nisi concessam sibi a populo romano prouinciam pulso Decimo obtineret: percussoribus & bonis omnibus. Sed Ciceroni ante omnes minatus mortem erat fame laborabat. Decim⁹ uer appetebat: quare Hrcius & Octavius proprius Mutinā castra posuere: post plurima sed leuia & equæstria & pedestria ceramina pugnatum tandem est: totis utriusq; exercitus viribus: uictus est & fugatus Antonius: Romæ nunciata res est: sed tumultuariae. Multi censabant deponēda saga: & ad pristinum uestitū redeundū Dissuader Cicero. Et qm totiens cum Antonio concursum est: togis utrig; cædes ædite: nō eē ulterius differendum dicit: qn hostis ille iudicetur: cum præsertim supplicationes decernātur: quæ non nisi uictoria de hostibus habita decerni solēt. scelera commemorat. L. Antonii: & in Parmenies crudelitatem. De quisbusdam dissipatis rumoribus & timore plurium ac suo multa dicit: quædam defēta prædicat. Laudat Octaviū: de honore illis tribuēdo refert qui pro partia ceciderunt: suā in fine dicit sententiam: & qn quaginta dierum censet decernendas supplicationes: ac constituta a senatu militibus summa persoluenda. Est in deliberatione oratio: statim dissudet saga mutanda esse togis: id quod plures faciendum censabant. Arbitramur: nō ertiā compertum habemus. D. Brutum obsidione liberatum. Læticiæ risus satis est: ut rideam⁹ & hilares simus. ordo autē est. Risus læticiæ satis ē: uictoriæ pugnæ clarissime: redditum ad uestitum cōfectæ uictoriæ reseruatae. Deindi cras sagari p̄deamus: si acceperimus adhuc ob sideri Decimum. Huic fauere sententia: ut ad pristinū uestitum redeamus. Vnius clavis: Brutus. Tollite hanc: q Bruto inuidetur. Sortiti: ut alter Romæ uiueret: alter in Galliam proficisceretur. Cæsar Octavius. Primis uestib⁹ quæ a M. Antonio patæ erāt: & iminebant: cū Brundusio redire: nili Octavi⁹ obstitisset.

Senatui. P. q. R. pollicitus eset. Eamq; rem. S. P. q. R. gratā acceptamq; esse: ciq; honorī dignitatiq; eam rem fore. Hoc uel coniungi cum hoc. S. C. licet: uel se iungī potest: saparatiq; perscribi: ut proprio. S. C. Pompeius collaudatus ēē uideatur.

Finis Philippicæ. XIII.

M. T. C. in. M. Antoniū Philippica. XIV.

Vltis ex littoris quæ recitatæ sunt. P. C. sceleratissimorum hostium exercitum cæsum fulsumq; cognoui; sicut id quod etiam omnes maxime optimus: ex ea uictoria quæ parata est: cōlectum arbitramur. D. Brutum egressum iam Mutina esse si cognouissem: propter cuius periculum ad saga issimus: propter eiusdem salutem redeundum ad pristinum uestitum sine uila dubitatione censerem. Ante uero q; ea res quam audiissime Ciuitas expectat allata sit: leticiæ risus satis est maxime præclarissimæq; pugnæ: redditum ad uestitum cōfectæ uictoriæ reseruatae: confessio autem huins bellū est. D. Brutū salus. Quæ autem ē ista sententia: ut in hodiernū diem uestitus mutetur? Deinde cras sagati prodeamus! Nos uero cum semel ad eum quē cupimus optamnsq; uestitum redierimus: id agamus ut eum in perpetuum retineamus. Nam hoc quidem cum turpe est: tum ne diis quidem immortalibus gratum ab eorumdem aris ad quas togati adierimus ad saga sumenda: discedere atq; animaduerto. P. C. quosdam huic fauere sententia: quorum ea mens: idq; cōsiliū est: ut cum uideant illum glorioſissimum. D. Bruto futurum diem: quo die propter eius salutem redierimus ad uestitum hunc tantum ei fructum eripere cupiant: ne memoriam: posteritatiq; prodatur: propter unius Ciuis periculū. P. R. ad saga iuissse: propter eius salutem redisse ad togas: tollite hāc: nullam tam prauæ sententiæ causam reperietis. Vos uero. P. C. cōseruare auctoritatem uestram: manete in sententiæ: tenete uestra memoria quod saepè ostendistis. Huius totius bellū in unius uitæ fortissimi & maximæ uita positum esse discrimin ad. D. Brutum liberandum Legati missi principes Ciuitatis qui illi hosti ac patricidæ denunciarēt: ut a mutina discederet: eiusdem. D. Brutū confundandi gratia Cons. sortiti: ad bellum profectus. A. Hrcius cuius imbecillitatem ualitudinis animi uitius: & spes uictoriæ cofirmauit; Cæsar cum exercitu comparat primis pe stibus. R. P. liberasset: neqd postea sceleris orixetur: profectus